

Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi
RAQAMLI TA'LIMDA KASBIY KOMPETENTLIKNI
RIVOJLANTIRISH METODIKASI

Yodgorova Muazzam Alijon qizi, Osiyo Xalqaro Universiteti MM1-TAT-
24 guruh magistri, Qiziltepa tuman Ikkinchi-son Politeknikumi “Maxsus fanlar”
kafedrası o'qituvchisi.

Murodova Feruza Rashidovna Buxoro Davlat Texnika Universiteti
dotsenti, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Murodova Zarina Rashidovna Buxoro Davlat Texnika Universiteti
dotsenti, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (DSc)

Annotatsiya: Mazkur tezisdagi zamonaviy raqamli texnologiyalar yordamida kasbiy kompetentlikni rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari, ularning o'qitish jarayoniga integratsiyasi, shuningdek, ta'lim sifati va mehnat bozoriga tayyor kadrlar yetkazib berishdagi roli tahlil qilinadi. Raqamli platformalar, sun'iy intellekt, interaktiv vositalar va masofaviy o'qitish texnologiyalari professional ko'nikmalarni shakllantirishda muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda.

Kalit so'zlar: Raqamli texnologiyalar, AutoRun dasturi, kasbiy kompetentlik, raqamli ta'lim muhiti, raqamli resurslar, zamonaviy ta'lim, interaktiv platformalar

Hozirgi davrda ta'lim tizimi raqamli texnologiyalar asosida tub islohotlarni boshdan kechirmoqda. O'qituvchining kasbiy kompetentligi endilikda nafaqat nazariy bilim, balki axborot-kommunikatsiya vositalaridan samarali foydalanish qobiliyati bilan ham belgilanadi. Shu sababli raqamli ta'lim sharoitida o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishga xizmat qiluvchi metodik yondashuvlar, texnologiyalar va dasturiy vositalarni joriy etish dolzarb masalaga aylangan. Ushbu tezisdagi raqamli ta'lim texnologiyalarining o'zni takomillashtirilgan metodika asoslari hamda baholash tizimlari tahlil qilinadi. Shuningdek, ta'lim jarayonida AutoRun dasturidan foydalanishning metodik imkoniyatlari yoritiladi.

Raqamli texnologiyalar zamonaviy ta'limni shaxsga yo'naltirilgan, moslashuvchan va samarali tizimga aylantiradi. Bugungi kunda o'quv jarayonida Moodle, Edmodo, Coursera, Google Classroom kabi onlayn platformalar keng qo'llanilmoqda. Ular yordamida masofaviy ta'lim, interaktiv topshiriqlar, virtual laboratoriyalar va sun'iy intellektga asoslangan baholash tizimlari yo'lga qo'yiladi.

Kasbiy kompetentlikni rivojlantirishda raqamli texnologiyalar quyidagi imkoniyatlarni yaratadi:

- * Talabanning mustaqil o'rganish faoliyatini rag'batlantirish;
- * O'qituvchiga tahliliy, texnologik va ijodiy ko'nikmalarni rivojlantirish;
- * O'quv jarayonini real vaqt rejimida kuzatish va tahlil qilish.

Shu o'rinda AutoRun dasturi ham ta'lim jarayonini interaktiv formatda tashkil etish vositasi sifatida muhim o'rin tutadi. U yordamida o'qituvchi o'z faniga oid multimediali darsliklar, test modullari, o'quv qo'llanmalarni avtomatik ishga tushuvchi interfeysda tayyorlay oladi. Bu esa o'quv jarayonini soddalashtiradi, shuningdek, talabalarda raqamli fikrlash va o'zini baholash ko'nikmalarini rivojlantiradi. (Manba: 4–6-betlar)

Takomillashtirilgan metodika quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oladi:

1. Raqamli resurslarni tanlash va moslashtirish (video, test, interaktiv topshiriqlar);
2. AutoRun platformasida o'quv modulini yaratish – bunda barcha materiallar (matn, ovoz, rasm, video, test) yagona avtomatik darslik sifatida jamlanadi;
3. Sun'iy intellekt vositalari yordamida individual tahlil qilish;
4. Refleksiv monitoring – o'quvchi faoliyatini tahlil qilib, takomillashtirish yo'nalishlarini belgilash.

AutoRun dasturi o'qituvchining axborot va metodik kompetentligini rivojlantiradi, chunki u o'qituvchidan darslikni raqamli tarzda loyihalash, dizayn, tahrir va interaktiv bog'lanishni o'rganishni talab etadi. Shuningdek, bu dastur yordamida o'quvchilarga autonom o'rganish muhiti yaratiladi. (Manba: 8–10-

betlar)

Raqamli ta'lim muhitida baholash tizimi an'anaviy reyting va test tizimlaridan farqli ravishda diagnostik, adaptiv va avtomatik tahlil mexanizmlariga asoslanadi.

Zamonaviy baholash tizimlari:

* Google Forms, Kahoot, Quizizz – tezkor test va o'zaro baholash vositalari;

* Learning Analytics – talabalarning faoliyati va o'zlashtirish darajasini tahlil qiluvchi tizimlar;

* AutoRun orqali baholash modullari – darslik ichida avtomatik javob tekshirish, ball qo'yish va natijani saqlash imkoniyatiga ega. AutoRun yordamida o'qituvchi test va mashqlarni interaktiv tarzda tuzadi, talaba esa o'z natijalarini darhol ko'rib chiqadi. Bu usul kompetensiyaga asoslangan baholash tamoyilini samarali amalga oshiradi, chunki u o'quvchining faqat nazariy emas, balki amaliy va refleksiv ko'nikmalarini ham o'lchaydi. Natijada, raqamli baholash tizimlari o'qituvchining vaqtini tejaydi, xatoliklarni kamaytiradi va shaffof natijalarni ta'minlaydi. (Manba: 11–12-betlar) Raqamli ta'lim texnologiyalari, xususan, AutoRun kabi interaktiv platformalarning joriy etilishi, o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Takomillashtirilgan metodika asosida raqamli ta'lim vositalari o'qituvchining innovatsion, kommunikativ, tahliliy va texnologik kompetensiyalarini mustahkamlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risidagi farmoni, 2020-yil 5-oktabr. – 4–6-betlar.

2. Hasanov A. "Raqamli ta'lim texnologiyalari va ularning ta'lim tizimidagi o'rni". – Toshkent: TDPU, 2022. – 8–10-betlar. 3. Karimova M., Jo'raqulov R. "Ta'lim jarayonida raqamli baholash tizimlari". – Samarqand: SamDU, 2023. – 11–12-betlar. 4. UNESCO. *Digital Competence Framework for Educators (DigCompEdu)*. – 2021 5. Muallif tahlili asosida AutoRun dasturi qo'llanilishi (amaliy tajriba, 2025-yil).